

Ny konsumentkreditlag

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2009/10:242 samt två motioner som väckts med anledning av propositionen och två motioner från den allmänna motionstiden 2010.

I propositionen föreslår regeringen en ny konsumentkreditlag som ska ersätta den nuvarande lagen från 1992. Förslaget syftar till att genomföra ett nytt EU-direktiv om konsumentkrediter och att motverka de skuldsättningsproblem som sms-lån och andra s.k. snabblån fört med sig. Den nya lagen ska i huvudsak ha samma tillämpningsområde som 1992 års lag, dvs. omfatta i princip alla slag av krediter som näringsidkare lämnar konsumenterna. Lagen ska, liksom den nu gällande konsumentkreditlagen, vara tvingande till konsumentens förmån.

En nyhet i förhållande till den nuvarande konsumentkreditlagen är att konsumenten föreslås få rätt att ångra ett kreditavtal inom 14 dagar. Det föreslås också att det ska ställas högre krav på information till konsumenten i marknadsföringen av en kredit och i anslutning till att ett kreditavtal ingås. Vidare föreslås det att kreditgivaren ska ge konsumenten de förklaringar som behövs för att konsumenten ska kunna avgöra om det föreslagna kreditavtalet passar hans eller hennes behov och ekonomiska situation.

För snabblån innebär förslagen bl.a. att kreditgivaren alltid ska lämna information om den effektiva räntan i marknadsföringen och att kreditgivaren alltid ska göra en kreditprövning. Konsumenten föreslås få rätt att ångra snabblånet.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2011.

Utskottet föreslår att riksdagen, med vissa lagtekniska justeringar, antar lagförslagen och avslår motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	9
Ny konsumentkreditlag	9
Förhandsinformation vid snabblån	14
Räntetak för snabblån	15
Tillsyn	16
Uppföljning	18
Reservation	19
Tillsyn, punkt 4 (S, MP, V)	19
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Proposition 2009/10:125	20
Proposition 2009/10:242	20
Följdmotioner med anledning av proposition 2009/10:242	20
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	21
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag i prop. 2009/10:242	22
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens lagförslag i prop. 2009/10:125	47
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets lagförslag	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ny konsumentkreditlag

Riksdagen antar

- dels regeringens förslag till

a. konsumentkreditlag,

b. lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.,

c. lag om ändring i utsökningsbalken,

d. lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.,

e. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),

f. lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.,

g. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

h. lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),

i. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486) med den ändringen att 1 § får den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 4,

- dels det av utskottet i bilaga 4 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende.

Därmed bifaller riksdagen delvis propositionerna 2009/10:125 i denna del och 2009/10:242.

2. Förhandsinformation vid snabblån

Riksdagen avslår motion 2010/11:C269.

3. Räntetak för snabblån

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:C2 och 2010/11:C205.

4. Tillsyn

Riksdagen avslår motion 2010/11:C1 yrkande 1.

Reservation (S, MP, V)

5. Uppföljning

Riksdagen avslår motion 2010/11:C1 yrkande 2.

Stockholm den 25 november 2010

På civilutskottets vägnar

Maryam Yazdanfar

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maryam Yazdanfar (S), Magdalena Andersson (M), Anti Avsan (M), Carina Ohlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Hillevi Larsson (S), Eva Bengtson Skogsberg (M), Jonas Gunnarsson (S), Hannah Bergstedt (S), Per Lodenius (C), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M) och Anna SteeleKarlström (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har i april 2008 antagit ett nytt direktiv om konsumentkreditavtal (konsumentkreditdirektivet) som ersätter direktivet om konsumentkrediter från 1986 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG). Det nya direktivet syftar till att ytterligare harmonisera medlemsstaternas regler på området.

I frågor om tolkningen och genomförandet av direktivet har överläggningar hållits med företrädare för berörda departement i Danmark, Finland, Norge och Island. Vid överläggningarna har man sökt enas om hur direktivet bör tolkas och hur det lämpligen kan genomföras. Synpunkter har också inhämtats under hand från berörda myndigheter och organisationer.

Som ett led i genomförandet av direktivet utarbetades i Justitiedepartementet departementspromemorian Ny konsumentkreditlag (Ds 2009:67). I promemorian lämnades också förslag i syfte att motverka de skuldsättningsproblem som sms-lån och andra snabbblån fört med sig. Promemorian har remissbehandlats och ligger i huvudsak till grund för förslagen i propositionen.

I propositionen behandlas i anslutning till frågorna om genomförande av direktivet även vissa frågor som tas upp i den remitterade promemorian Konsumentskyddet inom det finansiella området. Promemorian har utarbetats på uppdrag av Finansdepartementet.

Vidare behandlas i propositionen framställningar från Svenska Bankförbundet och Konsumentverket samt frågor som tas upp i en rapport om snabbblån från Sveriges Konsumenter.

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen antar det förslag till ny konsumentkreditlag och de förslag till följdändringar i ett antal lagar som har lagts fram i propositionen.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslagen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*. I detta sammanhang behandlar utskottet även det i proposition 2009/10:125 framlagda förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486). Socialutskottet har i sitt betänkande 2010/11:SoU4 ställt sig bakom de i propositionen föreslagna ändringarna i sak. Av lagtekniska skäl och i syfte att samordna lagförslaget i proposition 2009/10:125 med det nu aktuella förslaget till ändring i samma lag har socialutskottet överfört den formella behandlingen av lagstiftningen till civilutskottet för beredning i detta ärende. Lagförslaget finns i *bilaga 3*.

Med anledning av propositionen har två motioner väckts. I ärendet behandlar utskottet också två motioner från den allmänna motionstiden 2010. Förslagen i motionerna finns i *bilaga 1*.

I ärendet har vidare en skrivelse från Svenska Bankföreningen inkommit.

Konsumentkreditdirektivet

Konsumentkreditdirektivets övergripande syfte är att underlätta framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter.

Direktivet innehåller i huvudsak följande bestämmelser.

Enligt artikel 1 är syftet med direktivet att harmonisera vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar om kreditavtal för konsumenter. Direktivet är ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv (artikel 22.1). Det innebär att i den mån direktivet innehåller harmoniserande bestämmelser får medlemsstaterna inte behålla eller införa bestämmelser i nationell lag som skiljer sig från vad som fastställs i direktivet. I artikel 2.1 anges att direktivet ska gälla kreditavtal. Genom undantag faller dock flera slag av kreditavtal utanför direktivets tillämpningsområde (artikel 2.2). Det gäller t.ex. avtal som avser ett sammanlagt kreditbelopp under 200 euro eller över 75 000 euro. Inte heller omfattas kreditavtal där det finns en säkerhet i fast egendom eller liknande. Därutöver undantas ytterligare ett antal speciella slag av kreditavtal från tillämpningsområdet, bl.a. pantlån. För kontokrediter, som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader, gäller endast vissa artiklar i direktivet.

Definitioner av betydelse för direktivets tillämpningsområde finns i artikel 3. Där definieras i sammanhanget centrala begrepp som konsument, kreditgivare och kreditavtal. Vidare finns definitioner av kontokredit, över-skridande, kreditförmedlare, konsumentens sammanlagda kreditkostnad, sammanlagt belopp som ska betalas av konsumenten, effektiv ränta, kreditränta, fast kreditränta, sammanlagt kreditbelopp, varaktigt medium och kombinerat kreditavtal.

En central del av direktivets konsumentskydd är kravet i artikel 4.1 på viss standardinformation i all reklam där det anges en räntesats eller andra sifferuppgifter som rör kreditkostnaden för konsumenten.

Direktivet innehåller i artiklarna 5–7 omfattande bestämmelser om förhandsinformation. Kreditgivaren eller kreditförmedlaren ska enligt artikel 5 lämna konsumenten förhandsinformation i god tid innan kreditavtalet ingås. Informationen, som syftar till att konsumenten ska kunna jämföra olika erbjudanden och fatta ett välgrundat beslut, ska tillhandahållas genom en särskild, standardiserad blankett som benämns ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. För vissa krediter, bl.a. vissa kreditavtal i form av kontokredit, finns det något mindre omfattande informationskrav (artikel 6). Informationen kan i dessa fall tillhandahållas genom en annan blankett, ”Europeisk konsumentkreditinformation”. Enligt artikel 7 undantas sådana näringsidkare som endast förmedlar en kredit i samband med försäljning av en vara som näringsidkaren tillhandahåller.

I artikel 8 finns bestämmelser om att kreditgivaren ska göra en prövning av konsumentens kreditvärdighet innan kreditavtalet ingås. Kreditprövningen ska ske på grundval av tillräckliga uppgifter som i förekommande

fall erhållits från konsumenten och, när så är nödvändigt, på grundval av sökning i en databas. Om konsumenten nekas en kredit på grund av uppgifter i en databas, har konsumenten enligt artikel 9 rätt att få reda på uppgifterna och vilken databas som använts.

Kreditavtalet ska enligt artikel 10 dokumenteras i pappersform eller på något annat varaktigt medium. Dokumentet ska innehålla information om ett drygt tjugotal olika särskilt angivna förhållanden. Till exempel ska dokumentet innehålla information om vilken sorts kredit det rör sig om och de avtalsslutande parternas identitet och adress. Vidare ska uppgifter om kreditavtalets löptid, sammanlagt kreditbelopp och villkoren för utnyttjande av krediten anges. Vid kontokrediter, som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader, är informationskraven i princip likalydande men mindre omfattande.

Artikel 11 innehåller en skyldighet att informera om ränteändringar. Artikel 12 innehåller en skyldighet för kreditgivaren att vid kontokrediter regelbundet se till att konsumenten får information genom ett kontoutdrag. Artikel 13 innehåller särskilda bestämmelser för krediter med obestämd löptid.

Artikel 14 innehåller bestämmelser om ångerrätt för konsumenten. Konsumenten ska ha rätt att inom 14 kalenderdagar frånträda kreditavtalet utan att behöva ange några skäl. Ångerfristen ska börja löpa fr.o.m. den dag kreditavtalet ingås. Fristen börjar dock aldrig löpa före den dag då konsumenten får avtalsvillkoren och den information som ska anges i dokumentationen av kreditavtalet.

I artikel 15 regleras konsumentens rätt att framställa invändningar vid kreditköp.

Bestämmelser om förtidsbetalning finns i artikel 16. Konsumenten har rätt att när som helst, helt eller delvis, fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet. Konsumenten har då rätt till en nedsättning av den sammanlagda kreditkostnaden. Kreditgivaren har vid förtidsbetalning rätt till en rimlig och objektivt motiverad kompensation för eventuella kostnader som har ett direkt samband med förtidsbetalningen.

Artikel 17 behandlar överlåtelse av rättigheter enligt ett kreditavtal. Konsumenten, som ska informeras om överlåtelsen, ska ha rätt att framställa samma invändningar mot förvärvaren av rättigheterna som han eller hon kunde göra mot överlåtare.

Enligt artikel 18 finns det vissa skyldigheter för kreditgivaren att informera konsumenten om kostnader m.m. när denne har överskridit en kreditgräns.

I direktivet finns vidare bestämmelser om beräkning av den effektiva räntan för ett konsumentkreditavtal (artikel 19), om kontroll av kreditgivare (artikel 20) och om vissa skyldigheter för kreditförmedlare (artikel 21). Genomförande-, övergångs- och slutbestämmelser finns i artiklarna 22–

32. Artikel 22.4 innehåller en lagvalsbestämmelse som ger konsumenten ett visst minimiskydd om ett tredje lands (dvs. ett land utanför EU) lag skulle vara tillämplig på ett kreditavtal.

I direktivets artikel 27.1 anges att de nationella bestämmelser som genomför direktivet ska tillämpas fr.o.m. den 12 maj 2010. Genom en rättelse av direktivet har sista dagen för genomförande flyttats fram till den 11 juni 2010 (EUT L 207, 11.8.2009, s. 14).

Utskottets överväganden

Ny konsumentkreditlag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med vissa lagtekniska justeringar.

Propositionen

Inledning

I propositionen föreslår regeringen att det nya konsumentkreditdirektivet ska genomföras i svensk rätt genom en ny konsumentkreditlag, som ska ersätta den nuvarande konsumentkreditlagen från 1992.

I propositionen anför regeringen att det svenska genomförandet bör ske på ett sådant sätt att direktivets konsumentskydd säkert är uppfyllt. Samtidigt är det viktigt att avgöra i vad mån nya regler ska gälla också för kreditavtal som faller utanför direktivets tillämpningsområde. Utgångspunkten bör vara att de nya reglerna ska gälla också för kreditavtal som faller utanför direktivets tillämpningsområde, om inte särskilda skäl talar emot det. Tillämpningsområdet för de svenska bestämmelserna bör alltså även fortsättningsvis vara brett.

Under de senaste åren har s.k. snabblån i växande omfattning erbjudits konsumenter på den svenska marknaden. Typiskt för snabblånen är att det handlar om att låna en relativt liten summa pengar en kort tid. Lånebeloppet är många gånger mellan 1 000 och 3 000 kr, och tiden för återbetalning är ofta en till tre månader. Lånen löper för det mesta inte med ränta, utan i stället ska en avgift betalas när lånet förfaller. Vanligen är det fråga om lån utan säkerhet. Ansökningar om lån görs på distans, ofta genom ett sms-meddelande eller via Internet. Lånebeloppet utbetalas snabbt. Antalet kreditgivare som erbjuder snabblån har stadigt ökat från det att låneformen lanserades i Sverige.

Snabblånen är undantagna från vissa bestämmelser i 1992 års konsumentkreditlag. Det gäller t.ex. kravet på information om den effektiva räntan i marknadsföring och innan ett avtal ingås. Snabblånen är också typiskt sett undantagna från kravet på kreditprövning i 1992 års lag.

I propositionen lämnas också förslag som syftar till att motverka de skuldsättningsproblem som sms-lån och andra s.k. snabblån fört med sig.

Åtgärder mot problem med snabblån

I propositionen anför regeringen bl.a. att utvecklingen på kreditmarknaden har fört med sig att olika typer av snabblån gjorts mer tillgängliga för konsumenterna. Samtidigt som en ökad tillgänglighet kan vara positiv för många konsumenter, innebär det en större risk för att andra konsumenter fattar förhastade och dåligt underbyggda beslut om lån. Många konsumenter har inte betalat tillbaka kreditbeloppet i tid. Det bör eftersträvas en lagstiftning som leder till att färre får problem med överskuldsättning, utan att i onödan försvåra för kreditgivare och konsumenter som uppskattar och kan hantera lånen.

Kreditavtal där lånebeloppet understiger 200 euro omfattas inte av konsumentkreditdirektivets tillämpningsområde. När det gäller lån som inte omfattas av direktivet, däribland många snabblån, står det medlemsstaterna fritt att välja reglering. Regeringen föreslår att samma regler som gäller för konsumentkrediter i allmänhet också ska gälla för snabblån. Information, bl.a. om den effektiva räntan, ska lämnas i marknadsföringen. Fullständig information ska också lämnas innan ett kreditavtal ingås och i kreditavtalet, som ska dokumenteras i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Kreditprövning ska göras. Konsumenten ska ha rätt att ångra krediten.

Den nya konsumentkreditlagen m.m.

Vad gäller själva genomförandet av direktivet konstaterar regeringen att det kommer att krävas ett stort antal ändringar. En lämplig lösning är då att ersätta 1992 års lag med en ny konsumentkreditlag. Den nya lagen bör – där så är möjligt och lämpligt – bygga vidare på de lösningar som valts i 1992 års lag. De bestämmelser i 1992 års lag som inte berörs av direktivet bör överföras i sak oförändrade till den nya lagen.

Beträffande den nya lagens tillämpningsområde i övrigt anför regeringen att skälen för att 1992 års lags tillämpningsområde i princip omfattar alla konsumentkrediter fortfarande är övertygande. Det har inte heller framkommit att det nuvarande tillämpningsområdet generellt skulle ha medfört problem. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att den nya lagen ska ha i huvudsak samma tillämpningsområde som 1992 års lag, dvs. omfatta i princip alla slag av krediter som näringsidkare lämnar konsumenter. Författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel (t.ex. studielån) och lån som lämnas i pantbanksverksamhet ska undantas helt från lagens tillämpningsområde. För fakturakrediter, vissa kontokrediter, bostadskrediter och s.k. värdepapperskrediter ska delar av regleringen undantas. Lagen ska, liksom den nu gällande lagen, vara tvingande till konsumentens förmån.

Regeringens förslag i övrigt innebär sammanfattningsvis följande. Näringsidkaren ska vid all marknadsföring av krediter lämna information om den effektiva räntan. Anges någon annan räntesats eller sifferuppgift i marknadsföringen, ska näringsidkaren lämna ytterligare information. Det ska inte längre finnas något särskilt undantag från informationskravet för

små krediter eller krediter med kort löptid. I rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten förhandsinformation. Informationen ska i de flesta fall lämnas i ett särskilt formulär. Formuläret ska tillhandahållas konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Konsumenten ska också ha rätt att få ett utkast till ett kreditavtal. Informationskraven ska inte gälla för fakturakrediter, vissa räntefria kontokrediter eller värdepapperskrediter. För bostadskrediter ska särskilda regler om förhandsinformation gälla.

Det ska införas särskilda bestämmelser om kreditförmedlares skyldigheter. Näringsidkaren ska, i enlighet med god kreditgivningssed, ge konsumenten de förklaringar som konsumenten behöver. Nuvarande bestämmelser om näringsidkarens skyldighet att göra en kreditprövning innan ett kreditavtal ingås preciseras och anpassas till direktivet. Kravet på kreditprövning ska gälla för snabblån men inte för fakturakrediter. Om en kreditansökan inte beviljas, ska näringsidkaren underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts.

Kravet på att ett kreditavtal ska ingås skriftligt tas bort. Kreditavtalet ska i stället dokumenteras genom att nedtecknas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Dokumentationskravet ska inte gälla för fakturakrediter. Avtalsdokumentet ska innehålla den information som direktivet föreskriver. Den nya lagens informationskrav ska inte gälla för fakturakrediter, vissa kontokrediter eller värdepapperskrediter.

Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ränteändring innan ändringen börjar gälla. Beror en ränteändring enbart på en ändring i en offentliggjord referensränta, ska parterna kunna avtala om att informationen ska lämnas periodvis.

Konsumenten ska ha rätt att utan kostnad få en betalningsplan. Detta ska dock inte gälla vid bostadskrediter. Vid kontokrediter ska kreditgivaren tillhandahålla konsumenten kontoutdrag och information om avgiftshöjningar.

Konsumenten ska när som helst få säga upp ett kreditavtal med obestämmd löptid. Om ingen uppsägningstid har avtalats, ska avtalet upphöra att gälla omedelbart. En eventuell uppsägningstid ska inte få vara längre än en månad. Kreditgivaren ska få säga upp ett kreditavtal med obestämmd löptid bara om det har överenskommits i avtalet. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Uppsägningen ska ske i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Detta ska inte gälla för fakturakrediter, vissa kontokrediter, bostadskrediter eller värdepapperskrediter.

Det ska införas en ångerrätt för konsumenten. Ångerfristen ska vara 14 dagar och börja löpa den dag då kreditavtalet ingås, dock tidigast den dag då konsumenten får del av avtalsvillkor och övrig information. Ångerrätten ska inte gälla bostadskrediter, fakturakrediter eller vissa kontokrediter.

Konsumenten ska alltid ha rätt att betala sin skuld före den avtalade förfallotiden. Kreditgivaren ska då ha rätt till ränteskillnadsersättning, under förutsättning att det framgår av avtalet och att räntan är bunden när förtidsbetalningen sker. Ersättningen vid krediter som inte avser bostäder ska vara högst 0,5 % av det förtidsbetalade beloppet om det är mindre tid än ett år kvar på kreditavtalets ordinarie löptid och i andra fall högst 1 % av beloppet. Regeringen bedömer att metoden för att beräkna ersättning vid förtidsbetalning av bostadskrediter inte bör ändras.

Vid överlåtelse av rättigheterna enligt ett kreditavtal ska konsumenten ha rätt att göra samma invändningar mot förvärvaren som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Detsamma ska gälla när kreditgivaren pantsätter sina rättigheter enligt kreditavtalet. Överlåtaren ska underrätta konsumenten om överlåtelsen. Konsumenten behöver dock inte underrättas om överlåtaren har åtagit sig att fullgöra de skyldigheter som följer av kreditavtalet. Vid kreditköp ska konsumenten ha rätt att göra samma invändningar mot kreditgivaren som han eller hon kan göra mot säljaren.

Konsumentverket och Finansinspektionen ska på sina respektive områden utöva tillsyn över att näringsidkarna följer konsumentkreditlagen. Om information i marknadsföringen respektive förhandsinformation inte lämnas i den omfattning och på det sätt som lagen föreskriver, ska marknadsföringslagen tillämpas. Om någon kreditprovning inte sker, ska tillsynsmyndigheten kunna förbjuda näringsidkaren att fortsätta lämna krediter.

Förfarandena i Allmänna reklamationsnämnden och nätverket European Consumer Centres (ECC) är lämpliga och effektiva tvistlösningsförfaranden utanför domstol för att lösa konsumenttvister som gäller kreditavtal.

Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför EES ska tillämpas på kreditavtalet ska inte gälla i fråga om regler om kreditavtal, om den lag som gäller för avtalet med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom EES och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd.

De nya bestämmelserna, däribland den nya konsumentkreditlagen, ska träda i kraft den 1 januari 2011. För kreditavtal som ingåtts innan den nya lagen trätt i kraft ska äldre bestämmelser gälla. Vissa bestämmelser ska dock tillämpas även på kreditavtal med obestämd löptid som har ingåtts före lagens ikraftträdande.

Utskottets ställningstagande

Som framgått ovan kräver genomförandet av direktivet ett stort antal lagändringar. Utskottet anser, i likhet med regeringen, att den lämpligaste lösningen är att ersätta 1992 års lag med en ny konsumentkreditlag.

Utskottet välkomnar att regeringen nu lägger fram förslag i syfte att minska problemen med snabblånen. Utskottet delar regeringens uppfattning att samma regler som gäller för konsumentkrediter i allmänhet ska gälla också för snabblån. Genom de föreslagna förändringarna kommer kreditgi-

varna att få ett tydligt ansvar för att lämna information om bl.a. den effektiva räntan och för att pröva låntagarens återbetalningsförmåga. En förbättrad information om lånets kostnader kan ge konsumenten ökad möjlighet att bedöma om han eller hon bör ingå ett kreditavtal på de föreslagna villkoren. Konsumenten får också rätt att ångra krediten. Kreditgivaren ska också alltid vara skyldig att göra en kreditprövning. Genom att utforma lagstiftningen så att snabblån omfattas av kravet på kreditprövning kommer också sådan kreditgivning, liksom annan kreditgivning till konsumenter, att stå under Konsumentverkets tillsyn. Skulle en kreditgivare brista i kreditprövningen, kan Konsumentverket i förlängningen förbjuda kreditgivaren att fortsätta med sin verksamhet.

De förändringar som föreslås kan, enligt utskottets mening, antas ge goda förutsättningar att minska de negativa följderna av snabblånen.

Vad gäller den nya lagens tillämpningsområde i övrigt delar utskottet regeringens uppfattning att den nya konsumentkreditlagen i stort bör ha samma tillämpningsområde som 1992 års lag, dvs. omfatta i princip alla slag av krediter som näringsidkare lämnar konsumenter. Med den nya lagen stärks det samlade konsumentskyddet på området.

Svenska Bankföreningen har i ärendet framfört synpunkter på utformningen av 14 § andra stycket punkten 2 och 36 § tredje stycket punkten 1 i förslaget till ny konsumentkreditlag. När det gäller 14 § andra stycket punkten 2 anser Svenska Bankföreningen att kravet på att i kreditavtalet ange det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten inte bör omfatta bolånen eftersom det i praktiken är omöjligt att förutsäga det sammanlagda beloppet vid tidpunkten för avtalets ingående och att en uppskattning riskerar att bli missvisande för konsumenterna. Här vill utskottet peka på att det i propositionen uttalas att både den effektiva räntan och det sammanlagda beloppet ska beräknas utifrån de förutsättningar som gäller vid tidpunkten för avtalets ingående. Enligt Svenska Bankföreningen bör det vidare i bestämmelsen om ränteskillnadsersättning i 36 § tredje stycket punkten 1, efter exemplifieringen av säkerheter, införas tillägget ”eller om krediten är avsedd för bostadsändamål”. Svenska Bankföreningen anser att ett sådant tillägg behövs för att därmed fånga upp kreditavtal som är avsedda för bostadsändamål men som på grund av uppräknings av säkerheter i lagtexten riskerar att falla utanför bestämmelsens tillämpningsområde. Vad gäller denna fråga pågår för närvarande ett arbete inom EU som rör en integrering av hypoteksmarknaden. Kommissionen har lagt fram en vitbok och i juli 2010 presenterat ett dokument om den framtida regleringen av bolånemarknaden. Ett förslag till direktiv har aviserats till våren 2011. Om det skulle visa sig behövt anser utskottet att de frågeställningar som behandlas i skrivelsen lämpligen kan tas upp i samband med arbetet med det kommande direktivet.

Sammantaget ställer sig utskottet således bakom regeringens lagförslag. Några justeringar av lagteknisk karaktär bör dock göras, och de redovisas nedan.

Under beredningen av propositionen har utskottet uppmärksammat att en följdändring med anledning av den nya konsumentkreditlagen bör göras även i 17 § lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende. Bestämmelsen bör ändras i enlighet med det förslag som utskottet lagt fram i bilaga 4.

En annan åtgärd som behöver vidtas gäller den i propositionen (lagförslag 9) föreslagna ändringen i 1 § marknadsföringslagen (2008:486). Ändringar i samma paragraf föreslås i proposition 2009/10:125 (lagförslag 15) som bereds av socialutskottet. I betänkande 2010/11:SoU4 har socialutskottet ställt sig bakom de föreslagna ändringarna i sak. I syfte att samordna lagförslaget i proposition 2009/10:125 med det nu aktuella förslaget till ändring i samma paragraf har socialutskottet överfört behandlingen av den lagtekniska regleringen till civilutskottet i det nu aktuella betänkandet. Därutöver bör ytterligare några justeringar av lagteknisk karaktär göras i förslaget till ändring i 1 § marknadsföringslagen (2008:486). Utskottets förslag framgår av bilaga 4.

Utskottet övergår nu till att under särskilda rubriker behandla de motioner som innehåller begäran om tillkännagivanden som rör frågor som anknyter till lagförslagen.

Förhandsinformation vid snabblån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om förhandsinformation vid snabblån. Utskottet hänvisar till innehållet i den nya konsumentkreditlagen.

Motionen

Eva Flyborg (FP) anför i motion 2010/11:C269 att en åtgärd mot problemen med sms-lån skulle kunna vara att införa bestämmelser om att ett sms-lån måste föregås av tydlig information om vilken räntesats som utgår och om den totala kostnaden för lånet. Först därefter skulle en avtalsbekräftelse få skickas. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet härmed.

Utskottets ställningstagande

Enligt 8 § i den nya konsumentkreditlagen ska näringsidkaren i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten information om bl.a. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjandet av krediten (tredje punkten), krediträntan (sjätte punkten) och den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten (sjunde punkten). Informationen ska i de flesta fall lämnas i ett särskilt formulär. Formuläret ska tillhandahållas konsumenten i en hand-

ling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Konsumenten ska också ha rätt att få ett utkast till ett kreditavtal. Informationsskyldigheten gäller också vid snabblån.

Mot bakgrund av regleringen i den nya konsumentkreditlagen får önskemålen i motionen anses i huvudsak tillgodosedda, varför motionen bör avslås.

Räntetak för snabblån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om införande av räntetak för snabblån. Utskottet hänvisar till överväganden i propositionen.

Motionerna

Krister Örnfjäder (S) föreslår i motion 2010/11:C2 ett tillkännagivande om att det ska införas ett räntetak för sms-lån.

Kerstin Lundgren (C) anser i motion 2010/11:C205 att ett absolut räntetak för snabblån bör övervägas och föreslår ett tillkännagivande i enlighet härmed.

Utskottets ställningstagande

Ett förslag om räntetak har bl.a. lämnats i promemorian Konsumentskyddet inom det finansiella området som har utarbetats på uppdrag av Finansdepartementet. Regeringen konstaterar i propositionen att förslaget har kritiserats av flera remissinstanser och att bl.a. Riksbanken anser det vara ett trubbigt instrument vid sidan av bestämmelser om oskäligen avtalsvillkor och ocker. Regeringen väljer därför att inte lägga fram något förslag om räntetak.

Utskottet delar regeringens bedömning att ett absolut räntetak inte är lämpligt att införa generellt. Som regeringen anför skulle en sådan reglering föra med sig avgränsningsproblem och kunna leda till försämrade konkurrensförutsättningar. En utgångspunkt för den nya regleringen är också att samma regler ska gälla alla slag av krediter.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna.

Tillsyn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att alla finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenter ska stå under Finansinspektionens tillsyn. Utskottet hänvisar till pågående överensarbete.

Jämför reservation (S, MP, V).

Bakgrund

Enligt 35 § i 1992 års konsumentkreditlag har Konsumentverket tillsyn över att lagen följs med undantag för verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten. Finansinspektionen har tillsyn över kreditinstitut, dvs. banker och kreditmarknadsföretag. Tillsynen över att bestämmelserna i lagen följs är alltså delad mellan främst Konsumentverket och Finansinspektionen. Tillsynsregleringen i 1992 års lag överensstämmer i princip med den reglering som fanns före 1992. I förarbetena till 1992 års lag anförts att organisationen av tillsynen visserligen innebär en splittring av tillsynen samt att Konsumentverkets och Finansinspektionens tillsyn överlappar varandra i vissa delar. De båda myndigheterna har emellertid hittills kunnat lösa detta på ett praktiskt sätt genom olika former av samverkan. Departementschefen utgick från att det skulle kunna ske även i fortsättningen. Enligt departementschefen fanns det därför inte anledning att överväga någon ändring i fråga om organisationen av tillsynen (prop. 1991/92:83 s. 95).

Finansiella institut som ägnar sig åt kreditgivning men inte finansierar sig genom upplåning från allmänheten, t.ex. sms-låneföretag, behöver inte tillstånd från Finansinspektionen för att driva sin verksamhet och står därför inte heller under någon egentlig tillsyn av Finansinspektionen.

Ett finansiellt institut som lämnar eller förmedlar krediter, t.ex. i form av konsumentkrediter, ska dock anmäla sin verksamhet till Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet.

Motionen

I motion 2010/11:C1 av Maryam Yazdanfar m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att alla finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenter ska stå under Finansinspektionens tillsyn (yrkande 1).

Den nya konsumentkreditlagen

Den nya konsumentkreditlagen innebär inte någon förändring när det gäller myndigheternas tillsynsansvar utan Konsumentverket och Finansinspektionen ska fortfarande på sina respektive områden utöva tillsyn över att näringsidkarna följer konsumentkreditlagen. Eftersom snabblånen omfattas av kravet på kreditprövning enligt den nya lagen kommer dock också sådan kreditgivning, liksom annan kreditgivning till konsumenter, att stå under Konsumentverkets tillsyn. Skulle en kreditgivare brista i kreditprövningen, kan Konsumentverket i förlängningen förbjuda kreditgivaren att fortsätta med sin verksamhet. I propositionen redovisas att några remissinstanser haft synpunkter i tillsynsfrågan. Kronofogdemyndigheten menar att företag som tillhandahåller krediter bör stå under Finansinspektionens tillsyn på liknande sätt som kreditinstitut. Finansinspektionen menar att uppdelningen av tillsynsansvaret mellan myndigheterna behöver tydliggöras och att en översyn av tillsynsregleringen behöver göras. Av propositionen framgår att regeringen efter remissbehandlingen gett Finansinspektionen i uppdrag att se över regleringen av tillsynen över de företag som för närvarande är registrerade hos Finansinspektionen men över vilka ingen egentlig tillsyn sker. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2011. I propositionen anför regeringen att den nuvarande regleringen bör bestå i avvaktan på resultatet av övervägandena med anledning av Finansinspektionens rapport.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är ense med motionärerna om att det är angeläget att tillsynen av kreditgivarnas verksamhet regleras på ett ändamålsenligt sätt. En väl fungerande tillsyn säkerställer ett högt konsumentskydd.

Utskottet kan konstatera att Finansinspektionen kommer att redovisa sitt arbete inom en mycket snar framtid. Den fråga som tas upp i motionen om Finansinspektionens tillsyn kommer därefter att övervägas. Även bl.a. frågor om skärpta tillsynsbestämmelser och ansvarsfördelningen mellan Finansinspektionen och Konsumentverket kommer att övervägas. Mot denna bakgrund anser utskottet att resultatet av översynsarbetet nu inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Utskottet utgår dock från att arbetet bedrivs skyndsamt så att regeringen snarast möjligt kan återkomma till riksdagen med förslag i frågan. Motionsyrkandet bör avslås.

Uppföljning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med krav på ett tillkännagivande om att den nya lagstiftningen bör följas upp. Utskottet förutsätter att en uppföljning kommer att göras.

Motionen

Maryam Yazdanfar m.fl. (S) anser i motion 2010/11:C1 att det är viktigt att den föreslagna nya lagstiftningen följs upp och utvärderas för att säkerställa att lagstiftningen svarar upp mot syftet att motverka överskuldsättning. Motionärerna anser att regeringen bör ge berörda myndigheter, exempelvis Kronofogdemyndigheten, Finansinspektionen och Konsumentverket, i uppdrag att följa upp den nya lagstiftningen. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet härmed (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att den nya lagstiftningen följs upp. En uppföljning bör särskilt ta sikte på vilka effekter den nya lagstiftningen får när det gäller snabblånen.

Utskottet förutsätter att en sådan uppföljning kommer till stånd utan något tillkännagivande från riksdagens sida, varför motionsyrkandet bör avslås.

Reservation

Tillsyn, punkt 4 (S, MP, V)

av Maryam Yazdanfar (S), Carina Ohlsson (S), Hillevi Larsson (S), Jonas Gunnarsson (S), Hannah Bergstedt (S), Yilmaz Kerimo (S), Jan Lindholm (MP) och Marianne Berg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:C1 yrkande 1.

Ställningstagande

Konsumenterna av finansiella tjänster behöver ett fullgott skydd. Vi vill därför att alla finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenterna ska stå under Finansinspektionens tillsyn. I dag krävs tillstånd endast för de verksamheter som kombinerar utlåningsverksamhet med inlåning. Många av de företag som erbjuder de mest kostsamma lånen står därmed utan tillsyn av Finansinspektionen. Vi anser att det inte är acceptabelt.

Regeringen hänvisar i propositionen till att Finansinspektionen fått i uppdrag att se över regelverket när det gäller de företag som för närvarande är registrerade hos Finansinspektionen men som inte omfattas av någon egentlig tillsyn. Finansinspektionen har fått tid till den 31 mars 2011 att färdigställa sin översyn.

Vi kan konstatera att Finansinspektionen, tillsammans med flera andra berörda myndigheter, redan påtalat behovet av skärpta regler som innebär att registrerade företag även ska omfattas av myndighetens tillsyn. Regeringens uppdrag till inspektionen framstår därför, enligt vår mening, som obehövligt och innebär att angelägen lagstiftning fördröjs.

Vi anser därför att regeringen omgående måste återkomma till riksdagen med förslag. Vad vi nu anfört bör riksdagen, med bifall till motion 2010/11:C1 yrkande 1, som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2009/10:125

Proposition 2009/10:125 En ny alkohollag:

Riksdagen antar regeringens förslag till

15. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Övriga lagförslag behandlas av socialutskottet i betänkande 2010/11:SoU4.

Proposition 2009/10:242

Proposition 2009/10:242 Ny konsumentkreditlag:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. konsumentkreditlag,
2. lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.,
3. lag om ändring i utsökningsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m.,
5. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
6. lag om ändring i lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m.,
7. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
8. lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
9. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).

Följdmotioner med anledning av proposition 2009/10:242

2010/11:C1 av Maryam Yazdanfar m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla finansiella institutioner som erbjuder krediter till konsumenter ska stå under Finansinspektionens tillsyn.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utvärdering och uppföljning för att säkerställa att det föreslagna regelverket får avsedd verkan och att ytterligare åtgärder för att förhindra överskuldsättning föreslås om detta anses nödvändigt.

2010/11:C2 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett räntetak för sms-lån.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:C205 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen begär att regeringen skyndsamt lägger fram förslag till skärpningar av konsumentkreditlagen i enlighet med vad som anförs i motionen.

2010/11:C269 av Eva Flyborg (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sms-lån med varningstext.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag i prop. 2009/10:242

1 Förslag till konsumentkreditlag

Häri genom föreskrivs¹ följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller kredit som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också kredit som lämnas eller erbjuds en konsument av någon annan än en näringsidkare, om krediten förmedlas av en näringsidkare som ombud för kreditgivaren.

Lagen innehåller också bestämmelser om vissa skyldigheter för kreditförmedlare (48 §).

2 § I lagen avses med

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,

kreditgivare: den som lämnar krediten eller övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran,

kreditavtal: ett avtal om lån, kontokredit, betalningsanstånd eller liknande,

kontokredit: ett kreditavtal som innebär en fortlöpande rätt att utnyttja ett kreditutrymme,

kreditköp: ett köp av en vara eller tjänst som finansieras genom en kredit som lämnas av

– säljaren, eller

– annan kreditgivare, om det görs på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren eller om varan eller tjänsten anges i kreditavtalet,

kontantpris: det pris till vilket en vara eller tjänst vanligen erbjuds konsumenterna mot kontant betalning,

kreditkostnad: det sammanlagda beloppet av räntor, avgifter och andra kostnader som konsumenten ska betala med anledning av krediten, dock med undantag för notariatsavgifter,

kreditfordran: summan av kreditbeloppet och kreditkostnaden,

kreditränta: räntekostnaden per år för den vid varje tid obetalda delen av skulden angiven som en ränta,

effektiv ränta: kreditkostnaden angiven som en årlig ränta beräknad på kreditbeloppet, i förekommande fall med hänsyn tagen till att delbetalningar ska göras under den löpande kredittiden.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66, Celex 32008L0048).

3 § Lagen gäller inte författningsreglerade lån som lämnas av statsmedel och inte heller lån som lämnas i pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen (1995:1000).

4 § För en annan räntefri kredit än kontokredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information i 7–10 §§, om kreditprövning i 12 och 13 §§, om dokumentation av kreditavtalet i 14 §, om ångerrätt i 21–25 §§, om underrättelse vid en överlåtelse i 28 § andra stycket eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en räntefri kontokredit som inte är förbunden med mer än en obetydlig avgift och som ska betalas tillbaka inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information i 7–10 §§ och 14 § andra och tredje styckena, om ångerrätt i 21–25 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader gäller inte bestämmelserna om information vid marknadsföring i 7 § andra stycket 4–6 och tredje stycket, om information i kreditavtalet i 14 § andra stycket, om ångerrätt i 21–25 §§, om betalning av skulden i förtid i 32–36 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet gäller inte bestämmelserna om betalningsplan i 16 §, om ångerrätt i 21–25 §§ eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

För en kredit som lämnas av ett kreditinstitut eller värdepappersbolag för finansiering av ett avtal med institutet eller bolaget om köp av finansiella instrument gäller inte bestämmelserna om information i 8–10 §§ och 14 § andra och tredje styckena eller om uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid i 37 §.

5 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för konsumenten är utan verkan mot denne, om inte annat anges i lagen.

God kreditgivningssed

6 § Näringsidkaren ska i sitt förhållande till konsumenten iaktta god kreditgivningssed. Näringsidkaren ska därvid ta till vara konsumentens intressen med tillbörlig omsorg och ge de förklaringar som konsumenten behöver.

Information vid marknadsföring

7 § Näringsidkaren ska vid marknadsföring av kreditavtal, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om den effektiva räntan för krediten.

Om någon annan räntesats eller sifferuppgift än den effektiva räntan anges i marknadsföringen, ska näringsidkaren dessutom, med angivande av ett representativt exempel, lämna information om

1. krediträntan, med angivande av om den är bunden eller rörlig,
2. avgifter och andra kostnader som utgör en del av kreditkostnaden,
3. kreditbeloppet,
4. kreditavtalets löptid,
5. det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och storleken på avbetalningar, och
6. kontantpriset och den kontantinsats som krävs vid kreditköp.

Om konsumenten är skyldig att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet, och kostnaderna för tjänsten inte kan fastställas i förväg, ska skyldigheten anges i marknadsföringen i anslutning till informationen om den effektiva räntan.

Informationen ska lämnas på ett klart, kortfattat och framträdande sätt.

Information innan ett kreditavtal ingås

8 § Näringsidkaren ska i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten information om

1. vilket slags kredit det rör sig om,
2. kreditgivarens och kreditförmedlarens namn, organisationsnummer och adress,
3. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjandet av krediten,
4. kreditavtalets löptid,
5. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
6. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
7. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
8. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor; om en betalning inte avräknas utan sparas eller investeras för konsumentens räkning, ska det anges,
9. avgifter med anledning av kreditavtalet och villkoren för ändring av avgifterna,
10. notariatsavgifter,
11. skyldighet att ingå ett avtal om en kompletterande tjänst till kreditavtalet,
12. dröjsmålsräntan och villkoren för ändring av den samt avgifter som ska betalas när avtalsförpliktelser inte fullgörs,
13. påföljder vid dröjsmål med betalning,
14. begärda säkerheter,
15. förekomst eller avsaknad av ångerrätt,
16. konsumentens rätt till förtidsbetalning samt kreditgivarens rätt till ränteskillnadsersättning och hur denna ersättning ska beräknas,
17. konsumentens rätt att få information om att en kredit inte beviljats,
18. konsumentens rätt att få ett utkast till ett kreditavtal, och
19. den tid under vilken erbjudandet gäller.

Informationen ska ges i formuläret ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”. Formuläret ska tillhandahållas konsumenten i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om avtalet på konsumentens begäran ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen ges i sådan form före avtalsslutet, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts. Informationen i formuläret ska begränsas till det som anges i första stycket.

Om konsumenten begär det, ska näringsidkaren utan kostnad ge honom eller henne ett utkast till ett kreditavtal.

Om det är fråga om kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, behöver näringsidkaren bara ge den information som anges i 7 § första stycket och andra stycket 1–4. Informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

9 § I fråga om en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader behöver näringsidkaren bara lämna den information som anges i 8 § första stycket 1, 2, 4, 6, 9, 12, 17 och 19. Näringsidkaren ska därutöver lämna information om kreditbeloppet, den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel samt villkor och förfarandet för att säga upp kreditavtalet. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska information lämnas även om det.

Alla uppgifter ska vara lika framträdande men de behöver inte lämnas i ett särskilt formulär.

10 § Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket distans- och hemförsäljningslagen (2005:59). Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

1. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten,
2. kreditavtalets löptid,
3. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
4. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
5. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, och
6. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor.

Om det är fråga om en kredit som avses i 9 §, ska beskrivningen innehålla information om kreditbeloppet, krediträntan med villkor för den och angivande av referensindex eller referensräntor samt den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

Påföljd vid utebliven information

11 § Om information som anges i 7–10 §§ inte lämnas, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Kreditprövning

12 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.

Vid en ökning av krediten som är väsentlig ska en ny kreditprövning göras.

13 § Beviljas inte krediten, ska näringsidkaren underrätta konsumenten om orsaken till det. Beror det på uppgifter som härrör från en extern databas, ska konsumenten snarast och utan kostnad underrättas om uppgifterna och vilken databas som använts.

Dokumentation av kreditavtalet

14 § Näringsidkaren ska dokumentera kreditavtalet genom att nedteckna avtalet i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Dokumentet ska, förutom avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 8 § första stycket 1–6, 8–10, 12–14 och 16. Dokumentet ska därutöver innehålla uppgifter om

1. konsumentens namn, personnummer och adress,
2. den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan samt det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten,
3. konsumentens rätt att få en betalningsplan,
4. begärda försäkringar,
5. förekomst eller avsaknad av ångerrätt, ångerfristens längd och andra villkor för utövande av ångerrätten, inbegripet skyldigheten att betala kapital och ränta, samt räntebeloppet per dag,
6. konsumentens rätt att framställa invändningar enligt 29 § vid kreditköp,
7. förfarandet för att säga upp kreditavtalet,
8. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol och hur konsumenten i så fall ska gå till väga, och
9. tillsynsmyndigheten med angivande av adress.

Uppgifterna ska lämnas på ett klart och kortfattat sätt. Konsumenten ska utan kostnad få en kopia av dokumentet.

15 § I fråga om en kontokredit som ska betalas tillbaka på uppmaning eller inom tre månader ska det i 14 § avsedda dokumentet, förutom

avtalsvillkoren, innehålla de uppgifter som anges i 8 § första stycket 1–4 och 6. Dokumentet ska därutöver innehålla uppgifter om konsumentens namn, personnummer och adress, den effektiva räntan med de antaganden som ligger till grund för beräkningen av räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, förfarandet för att säga upp kreditavtalet samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

Betalningsplan

16 § Konsumenten har rätt att utan kostnad få en sammanställning som visar när kapital, ränta och avgifter ska betalas. Om räntan inte är bunden eller om avgifter kan ändras, ska sammanställningen innehålla en upplysning om att den gäller till dess att räntan eller avgifterna ändras.

Ränta och avgifter

17 § Räntesatsen får ändras endast om det har avtalats.

Räntesatsen får ändras till konsumentens nackdel endast i den utsträckning som det motiveras av kreditpolitiska beslut, ökade upplåningskostnader för kreditgivaren eller andra kostnadsökningar som kreditgivaren inte skäligen kunde förutse när avtalet ingicks. Vid kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet med en sammanlagd löptid om minst 30 år och med en ränta som är bunden under viss del av avtalstiden, minst tre månader, har dock kreditgivaren, om det finns förbehåll om det i avtalet, rätt att vid utgången av en sådan del av avtalstiden ändra räntan så att den motsvarar den ränta som kreditgivaren vid den tidpunkten allmänt tillämpar för nya krediter av motsvarande slag.

Utan hinder av andra stycket får räntesatsen ändras på visst sätt i anslutning till ändringar i en referensränta som kreditgivaren inte har något betydande inflytande över. Ett avtalsvillkor om detta får förenas med ett undantag om att räntesatsen under särskilda förutsättningar ska ändras mer eller mindre än som följer av anknytningen till referensräntan. Undantaget ska bestämmas så att det inte blir mindre förmånligt för konsumenten än för kreditgivaren. Det ska uppfylla kraven i andra stycket.

Kreditgivaren är skyldig att tillämpa ett avtalsvillkor om ränteändringar på samma sätt till konsumentens förmån som till hans eller hennes nackdel.

18 § Kredittagaren är skyldig att, utöver eller i stället för ränta, betala särskild ersättning för krediten (avgift) endast om det har avtalats och om sådan ersättning avser kostnader som kreditgivaren har för krediten. Om kostnader kan särskiljas, får avgift tas ut särskilt för varje sådan kostnad.

Avgifter för krediten får ändras till konsumentens nackdel endast om det har avtalats och i den utsträckning som det motiveras av ökning av de kostnader som ska täckas av avgifterna.

19 § Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ränteändring innan den börjar gälla. Underrättelsen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. I fråga om kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomt-rätt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, får kreditgivaren i stället underrätta konsumenten om en ränteändring genom annonsering i dagspress. Sker underrättelsen genom annonsering, ska konsumenten underrättas personligen senast i samband med nästa avisering eller kontoutdrag.

Beror en ränteändring enbart på en ändring i en referensränta som kreditgivaren inte har något bestämmande inflytande över, får konsumenten i stället underrättas periodvis, under förutsättning att parterna har avtalat om det och den nya referensräntan har offentliggjorts och är tillgänglig hos kreditgivaren.

Kontoutdrag och underrättelser vid kontokrediter

20 § Vid kontokrediter ska kreditgivaren regelbundet tillhandahålla konsumenten kontoutdrag. Ett kontoutdrag ska innehålla uppgift om

1. vilken period det avser,
2. föregående kontoutdrags utgående datum och saldo,
3. uttag och datum för uttagen,
4. betalningar och datum för betalningarna,
5. det nya saldot,
6. den kreditränta och de avgifter som tillämpats för perioden, och
7. det belopp som konsumenten är skyldig att betala.

Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en avgiftshöjning innan den börjar gälla.

Om det enligt avtalet är möjligt för konsumenten att överskrida en kreditgräns, ska kreditgivaren regelbundet underrätta konsumenten om krediträntan och villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt avgifter och villkoren för ändring av avgifterna. Har överskridandet varat i en månad, ska kreditgivaren snarast underrätta konsumenten om den överskjutande skulden och krediträntan på den skulden samt om avgift eller dröjsmålsränta på grund av överskridandet.

Kontoutdrag enligt första stycket och underrättelser enligt andra och tredje styckena ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Konsumentens ångerrätt

21 § Konsumenten har rätt att frånträda kreditavtalet (ångerrätt) genom att till kreditgivaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 22 § (ångerfrist).

22 § Ångerfristen börjar löpa den dag då kreditavtalet ingås, dock tidigast den dag då dokumentationen enligt 14 § kommer konsumenten till handa.

23 § Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon frånträder kreditavtalet, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

24 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska han eller hon snarast och senast inom 30 dagar från den dag då konsumenten lämnade eller sände sitt meddelande betala tillbaka det belopp som erhållits från kreditgivaren, med tillägg för upplupen ränta på beloppet. Räntan ska utgå från och med den dag då konsumenten fick tillgång till krediten till och med den dag då den återbetalas. Om kreditgivaren med anledning av kreditavtalet har betalat en avgift till det allmänna som inte återbetalas, är konsumenten skyldig att ersätta kreditgivaren för denna.

Kreditgivaren ska snarast och senast inom 30 dagar från den dag då kreditgivaren tog emot konsumentens meddelande om att kreditavtalet frånträds betala tillbaka de avgifter som konsumenten har betalat med anledning av krediten.

25 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av kreditavtalet har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av kreditgivaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och kreditgivaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Kontantinsats vid kreditköp

26 § Vid kreditköp av en vara ska säljaren ta ut en kontantinsats av köparen i enlighet med god kreditgivningssed. Kontantinsatsen ska motsvara minst 20 procent av varans kontantpris, om inte särskilda förhållanden föranleder annat.

Som kontantinsats anses inte betalning med medel som köparen får låna av säljaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan denne och säljaren.

27 § Om en näringsidkare för sin egen eller någon annans räkning säljer en vara utan att iaktta 26 §, ska det anses utgöra en åtgärd i strid mot 5 § marknadsföringslagen (2008:486).

Konsumentens rättigheter vid överlåtelse av fordran

28 § Om kreditgivaren har överlätit sina rättigheter enligt kreditavtalet, får konsumenten mot den nye kreditgivaren göra samma invändningar som han eller hon vid överlåtelsen kunde göra mot överlåtaren. Det samma gäller när kreditgivaren har pantsatt sina rättigheter enligt kreditavtalet.

Överlåtaren ska underrätta konsumenten om överlåtelsen, om inte överlåtaren har åtagit sig att även fortsättningsvis fullgöra de skyldigheter som följer av kreditavtalet.

Köparens rätt att framställa invändningar vid kreditköp

29 § Vid kreditköp får köparen mot kreditgivarens krav på betalning framställa samma invändningar på grund av köpet som han eller hon kan göra mot säljaren. Köparen får också invända att han eller hon har betalat till säljaren eller har en överenskommelse med denne. Detta gäller dock inte om köparen visste att säljaren saknade rätt att ta emot betalningen eller ingå överenskommelsen och inte heller om köparen uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlät att skaffa sig kunskap om detta.

Om köparen på grund av köpet har anspråk på återbetalning, skadestånd eller annan penningprestation, svarar kreditgivaren lika med säljaren för att anspråket fullgörs. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala mer än vad som har mottagits av köparen med anledning av krediten.

Förbud mot löpande fordringshandlingar vid kreditköp

30 § Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av köparen ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Kreditgivaren får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av köparen utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att köparens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligt bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Förbud mot viss avräkning

31 § Belopp som konsumenten erlägger för avräkning på viss fordran på grund av krediten får kreditgivaren inte först avräkna på annan fordran.

Betalning av skulden i förtid

32 § Konsumenten har rätt att betala sin skuld till kreditgivaren före den avtalade förfallotiden. Om skulden betalas i förtid, har kreditgivaren rätt till ersättning i den omfattning som anges i 36 §.

33 § Kreditgivaren har rätt att få betalning i förtid endast om det har gjorts förbehåll om detta i avtalet och

1. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger tio procent av kreditfordran,

2. konsumenten sedan mer än en månad är i dröjsmål med betalning av ett belopp som överstiger fem procent av kreditfordran och dröjsmålet avser två eller flera poster som förfallit vid olika tidpunkter,

3. konsumenten på något annat sätt är i väsentligt dröjsmål med betalning,

4. säkerhet som ställts för krediten har avsevärt försämrats, eller

5. det står klart att konsumenten genom att avvika, skaffa undan egendom eller förfara på något annat sätt undandrar sig att betala sin skuld.

Om säkerhet som ställts för krediten utgörs av förbehåll om återtaganderätt, har kreditgivaren rätt till betalning i förtid på grund av försämrade säkerhet endast om konsumenten uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har orsakat att säkerheten avsevärt försämrats.

I fråga om kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet och räntan för krediten är bunden för hela eller en del av avtalstiden, dock minst tre månader, har kreditgivaren rätt att utan hinder av första och andra styckena få betalning i förtid på den dag då den tid för vilken räntan är bunden löper ut. Detta gäller dock endast om det har gjorts förbehåll om det i avtalet och det finns synnerliga skäl.

34 § Vill kreditgivaren få betalt i förtid enligt 33 § första stycket 1–3 eller tredje stycket, gäller en uppsägningstid av minst fyra veckor räknat från den tidpunkt då kreditgivaren sänder ett meddelande om uppsägningen i rekommenderat brev till konsumenten under dennes vanliga adress eller uppsägningen utan en sådan åtgärd kommer konsumenten till handa.

Har kreditgivaren krävt betalning i förtid enligt 33 § första stycket 1–3, är konsumenten ändå inte skyldig att betala i förtid, om han eller hon före utgången av uppsägningstiden betalar det belopp som förfallit jämte dröjsmålsränta. Detsamma gäller om konsumenten vid uppsägning enligt 33 § första stycket 4 eller 5 eller andra stycket genast efter uppsägningen eller inom medgiven uppsägningstid ställer godtagbar säkerhet för fordran.

Har konsumenten tidigare med stöd av andra stycket befriats från skyldigheten att betala skulden i förtid, gäller inte bestämmelserna i det stycket.

35 § Utan hinder av 33 § första stycket 4 får kreditgivaren åberopa föreskrifter i annan lag om rätt till betalning i förtid på grund av att en säkerhet som ställts för krediten har försämrats.

36 § Vid förtidsbetalning enligt 32–35 §§ ska konsumenten betala ränta och andra kostnader för krediten för tiden fram till förtidsbetalningen men inte för tiden därefter. När kreditgivarens fordran beräknas ska de grunder som står i överensstämmelse med god kreditgivningssed tillämpas.

Kreditgivaren får inte tillgodoräkna sig någon ersättning för att skulden betalas i förtid. Är krediträntan bunden när förtidsbetalningen sker, har kreditgivaren dock rätt att ta ut ränteskillnadsersättning av kredittagaren för den tid som återstår, om förbehåll har gjorts om detta.

Ränteskillnadsersättningen får

1. för kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet

a) högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och räntan på statsskuldväxlar med en löptid som motsvarar återstående räntebind-

ningstid ökad med en procentenhet, om den tid för vilken ersättningen ska betalas är kortare än ett år, eller

b) högst motsvara skillnaden mellan räntan på krediten och räntan på statsobligationer med en förfallotid som motsvarar återstående räntebindingstid ökad med en procentenhet, om betalningstiden överstiger den som anges i a, och

2. för annan kredit högst motsvara en procent av det förtidsbetalade beloppet eller, om det vid tidpunkten för förtidsbetalningen är kortare tid än ett år kvar av kreditavtalets löptid, en halv procent av det förtidsbetalade beloppet. Ersättningen får dock inte överstiga det belopp som konsumenten skulle ha betalat i ränta under den återstående löptiden enligt kreditavtalet.

Ränteskillnadsersättning får inte tas ut för den del av räntan som motsvaras av en kreditgarantiavgift, när statlig kreditgaranti har lämnats och avgift tas ut för garantin. Ersättning får inte heller tas ut vid en betalning av en kontokredit eller vid en betalning från en försäkring som garanterar återbetalning av krediten.

Om kreditgivaren utnyttjar en rätt att återta varan enligt 38 §, tillämpas 40 och 41 §§ vid den uppgörelse som då ska ske mellan parterna.

Uppsägning av kreditavtal med obestämd löptid

37 § Konsumenten får när som helst säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid. Om någon uppsägningstid inte har avtalats, upphör avtalet att gälla omedelbart. Om en uppsägningstid har avtalats, upphör avtalet att gälla den dag då uppsägningstiden löper ut. Uppsägningstiden får inte vara längre än en månad.

Kreditgivaren får säga upp ett kreditavtal med obestämd löptid endast om det har avtalats. Uppsägningstiden ska vara minst två månader. Har konsumenten inte utnyttjat krediten, får kreditgivaren säga upp kreditavtalet att upphöra omedelbart, om det har avtalats och är skäligt. Konsumenten ska innan han eller hon förlorar rätten till krediten underrättas om uppsägningen och om skälen för den. Om det finns särskilda skäl, får underrättelse i stället lämnas omedelbart därefter.

En uppsägning eller en underrättelse enligt andra stycket ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Återtaganderätt vid kreditköp av vara

38 § Med förbehåll om återtaganderätt avses ett avtalsvillkor som ger kreditgivaren möjlighet att återta en vara, om köparen inte fullgör sin del av kreditköpsavtalet.

Ett förbehåll om återtaganderätt får göras gällande endast under förutsättning

1. att säljaren har gjort förbehållet i samband med köpet för att trygga sin rätt till betalning, samt

2. att den tidpunkt har inträtt då konsumenten enligt 33 och 34 §§ ska fullgöra sin skyldighet att betala i förtid.

Om köparen, innan varan återtas, betalar vad som förfallit till betalning jämte dröjsmålsränta och kostnader enligt de grunder som anges i 40 § tredje–femte styckena, får kreditgivaren inte återta varan på grund av dröjsmål med betalningen. Grundas återtaganderätten på att säkerhet för krediten har försämrats eller att köparen undandrar sig att betala sin skuld, får kreditgivaren inte återta varan om köparen innan varan återtas ställer godtagbar säkerhet för fordran.

39 § Använder näringsidkare förbehåll om återtagande vid försäljning av en vara som med hänsyn till sin beskaffenhet eller sitt värde eller på grund av förhållandena på marknaden inte är lämpad som kreditsäkerhet, kan näringsidkaren förbjudas att i framtiden i liknande fall använda sådana förbehåll. I fråga om förbud gäller i övrigt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Uppgörelse när en vara återtas

40 § Om kreditgivaren vill utnyttja en rätt att återta varan, ska avräkning göras mellan kreditgivaren och köparen.

Vid avräkningen ska köparen tillgodoräknas varans värde vid återtagandet. Värdet beräknas efter vad kreditgivaren kan antas få ut genom att på lämpligt sätt sälja varan.

Kreditgivaren får tillgodoräkna sig den obetalda delen av kreditfordran efter avräkning enligt 36 § samt i förekommande fall dröjsmålsränta, dock inte enligt högre räntesats än som anges i 6 § räntelagen (1975:635).

Kreditgivaren får dessutom tillgodoräkna sig ersättning för utsökningssavgift, skälig kostnad för transport av varan samt utgift för inställelse vid förrättning för återtagande, om kreditgivaren har behövt inställa sig för att tillvarata sin rätt. När ersättning bestäms för utgift för inställelse tillämpas bestämmelserna om beräkning av ersättning av allmänna medel till vittne.

I mål om handräckning för återtagande får kreditgivaren tillgodoräkna sig även skälig ersättning för eget arbete med anledning av målet samt arvode till ombud eller biträde.

41 § Om köparen vid avräkningen tillgodoräknas ett större belopp än kreditgivaren, får varan återtas endast om kreditgivaren betalar mellanskillnaden till köparen eller, när varan värderats av Kronofogdemyndigheten, nedsätter mellanskillnaden hos myndigheten.

Har kreditgivaren för att kunna återta varan varit tvungen att betala en skuld som köparen har, får kreditgivaren när första stycket tillämpas avräkna sådan betalning mot mellanskillnad till köparens förmån. Det samma gäller om kreditgivaren för att varan efter återtagande ska kunna användas på avsett sätt har varit tvungen att betala en sådan skuld.

Tillgodoräknas kreditgivaren ett större belopp än köparen, får kreditgivaren inte kräva ut mellanskillnaden (restskulden) i annat fall än då varan har minskat väsentligt i värde genom att köparen vanvårdat varan.

Återlösande av en vara som återtagits

42 § Köparen får inom fjorton dagar återlösa en vara som har återtagits. Vill köparen återlösa varan, ska han eller hon betala kreditgivaren varans värde vid återtagandet samt den restskuld som kan finnas enligt avräkningen.

Handräckning för återtagande av vara, m.m.

43 § Kreditgivaren får hos Kronofogdemyndigheten söka handräckning för att återta varan under förutsättning att parterna har upprättat och skrivit under en handling om kreditköpet. Handlingen ska innehålla ett förbehåll om återtaganderätt samt uppgifter om kontantpriset, kreditbeloppet, kreditkostnaden, kreditavtalets löptid, kreditfordran och tidpunkter för betalning.

En ansökan om handräckning ska göras skriftligen. Det ska anges i ansökan hur stor del av kreditfordran som är obetald. Om kreditgivaren gör anspråk på dröjsmålsränta, ska det också uppges i ansökan vad kreditgivaren fordrar i den delen. En styrkt kopia av den handling som anges i första stycket ska fogas till ansökan.

44 § Handräckning får beviljas endast om det är uppenbart att de förutsättningar för återtagande som anges i 38 § andra och tredje styckena föreligger.

Om ett förbehåll om återtaganderätt har använts i strid mot förbud enligt 39 §, får handräckning inte beviljas.

Handräckning eller verkställighet av dom, varigenom köparen har förpliktats att lämna tillbaka en vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt, får inte beviljas i fråga om sådana varor som enligt 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken ska undantas från utmätning.

45 § I fråga om handräckning och verkställighet av dom, som anges i 44 § tredje stycket, tillämpas i övrigt 12 § andra och tredje styckena samt 15–18 §§ lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., varvid hänvisningen i 16 § tredje stycket till 10 § första stycket ska avse 41 § första stycket denna lag.

Förbud mot utmätning

46 § En vara som har sålts med förbehåll om återtaganderätt får inte utmätas för en fordran som grundar sig på kreditköpet.

Lagval

47 § Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillämpas på kreditavtalet gäller inte i fråga om regler om kreditavtal, om den lag som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd.

Vissa skyldigheter för kreditförmedlare

48 § En näringsidkare som, utan att vara kreditgivare och mot ersättning, erbjuder ett kreditavtal, bistår en konsument innan ett kreditavtal ingås eller ingår ett kreditavtal som ombud för kreditgivaren (kreditförmedlare) ska vid marknadsföring som riktas mot konsumenter lämna information om huruvida förmedlingen sker i samarbete med viss kreditgivare eller är oberoende.

Kreditförmedlaren ska informera konsumenten om avgifter som konsumenten ska betala till kreditförmedlaren för dennes tjänster. Sådana avgifter får tas ut endast om informationen har getts samt kreditförmedlaren och konsumenten innan kreditavtalet ingås har avtalat om det i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Kreditförmedlaren ska också informera kreditgivaren om avgifterna.

Om informationen inte lämnas, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Den information som ska lämnas till konsumenten ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

Tillsyn

49 § Konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogdemyndigheten.

Tillsynen ska utövas så att den inte vållar större kostnad eller olägenhet än som är nödvändigt.

50 § För tillsynen har Konsumentverket eller den som verket förordnar rätt att företa inspektion hos näringsidkare som bedriver varuförsäljning eller som i sin yrkesmässiga verksamhet lämnar, förmedlar eller övertar kredit som avses i denna lag och att ta del av samtliga handlingar som behövs för tillsynen. Näringsidkaren ska lämna de upplysningar om verksamheten som begärs för tillsynen.

Om en näringsidkare inte tillhandahåller handlingar eller lämnar upplysningar i ett sådant fall som avses i första stycket, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

51 § Om näringsidkaren inte följer 12 §, får Konsumentverket förelägga näringsidkaren att upphöra med att lämna krediter. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Om det är tillräckligt, får Konsumentverket i stället meddela varning.

Överklagande

52 § Konsumentverkets beslut enligt 50 § andra stycket och 51 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av Konsumentverket enligt 50 § får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011, då konsumentkreditlagen (1992:830) ska upphöra att gälla.

2. I fråga om kreditavtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller den upphävda lagen. För kreditavtal med obestämd löptid gäller dock 19, 20, 28 och 37 §§ från ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (1992:830).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen *skall* erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att *återtaga* varan om köparen *ej* fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas *skall* bli ägare av denna.

Denna lag gäller avbetalningsköp som sluts mellan näringsidkare i deras yrkesmässiga verksamhet eller som annars faller utanför konsumentkreditlagen (2010:000).

Med avbetalningsköp avses avtal om köp av vara, om

1. betalningen *ska* erläggas i särskilda poster, varav minst en sedan varan har lämnats ut till köparen, och

2. avtalet innehåller villkor som ger säljaren möjlighet att *återta* varan om köparen *inte* fullgör sin del av avtalet (förbehåll om återtaganderätt).

Har avtalet betecknats som uthyrning eller betalningen som vederlag för varans nyttjande föreligger ändå avbetalningsköp, om det är avsett att den till vilken varan utlämnas *ska* bli ägare av denna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1992:835.

3 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 10 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

10 §¹

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 24 § konsumentkreditlagen (1992:830) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är *ej* någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Sker försäljningen med förbehåll för kreditgivarens rätt, svarar därefter den som förvärvat egendomen i stället för gäldenären för dennes skyldigheter enligt avtalet.

Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren, får egendomen säljas endast om köpeskillingen förslår till betalning av kreditgivarens fordran eller försäljningen med kreditgivarens samtycke i målet sker med förbehåll för hans *eller hennes* rätt enligt avtalet.

Kreditgivarens fordran bestäms enligt 36 § konsumentkreditlagen (2010:000) eller enligt 5 § lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Är *inte* någon av dessa lagar tillämplig på avtalet, bestäms fordringen likväl enligt sistnämnda paragraf, varvid jämkning får ske efter vad som är skäligt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1992:831.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:567) om
ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån
m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1989:567) om ändrade betalningsvillkor för vissa statliga bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 24 § konsumentkreditlagen (1992:830).

3 §¹

Om en låntagare säger upp ett sådant bostadslån som anges i 1 a eller 1 b § till omedelbar betalning eller gör inbetalning utöver föreskriven amortering, har långivaren rätt att av låntagaren ta ut ersättning för sin förlust, beräknad med utgångspunkt i skillnaden mellan räntan på lånet och långivarens återplaceringsränta. I fråga om lån som lämnats huvudsakligen för enskilt bruk har dock långivaren rätt till ersättning endast i den utsträckning det följer av en tillämpning av 36 § konsumentkreditlagen (2010:000).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

¹ Senaste lydelse 1995:905.

5 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 6 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

6 §²

I beskattningsunderlaget *skall* inte ingå belopp

1. varmed priset i enlighet med vad som avtalats sätts ned på grund av betalning före förfallodagen,

2. som svarar mot prisnedsättningar och rabatter till kunden vilka medges vid tidpunkten för tillhandahållandet, eller

3. som svarar mot prisnedsättning som ges efter det att tillhandahållandet ägt rum om inte annat följer av andra stycket.

I beskattningsunderlaget *skall* ingå belopp som avses i första stycket 3 om den skattskyldige och hans kund avtalat om detta.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (1992:830) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får säljaren minska beskattningsunderlaget med vad han vid avräkning med köparen tillgodoräknar köparen för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller dock endast om han kan visa att köparen helt saknat rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ av den ingående skatt som hänför sig till dennes förvärv av varan.

I beskattningsunderlaget *ska* inte ingå belopp

1. varmed priset i enlighet med vad som avtalats sätts ned på grund av betalning före förfallodagen,

2. som svarar mot prisnedsättningar och rabatter till kunden vilka medges vid tidpunkten för tillhandahållandet, eller

3. som svarar mot prisnedsättning som ges efter det att tillhandahållandet ägt rum om inte annat följer av andra stycket.

I beskattningsunderlaget *ska* ingå belopp som avses i första stycket 3 om den skattskyldige och hans kund avtalat om detta.

Om en vara återtas med stöd av förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (2010:000) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl., får säljaren minska beskattningsunderlaget med vad han vid avräkning med köparen tillgodoräknar köparen för den återtagna varans värde. Denna rätt gäller dock endast om han kan visa att köparen helt saknat rätt till avdrag för eller återbetalning enligt 10 kap. 9–13 §§ av den ingående skatt som hänför sig till dennes förvärv av varan.

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2002:1004.

Om en förlust uppkommer på den skattskyldiges fordran som avser ersättning för en vara eller en tjänst (kundförlust), får han minska beskattningsunderlaget med beloppet av förlusten.

I 13 kap. finns bestämmelser om hur minskningen av beskattningsunderlaget *skall* redovisas av den skattskyldige.

I 13 kap. finns bestämmelser om hur minskningen av beskattningsunderlaget *ska* redovisas av den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1179) om
ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade
bostadslån m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren *skall* låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen (1992:830) gäller inte i fråga om sådana lån eller lånedelar som avses i 1 §.

3 §

Vid tillämpningen av avtalsvillkoren *ska* låneförvaltaren ta till vara låntagarens intressen med tillbörlig omsorg och även i övrigt iaktta god kreditgivningssed.

Konsumentkreditlagen (2010:000) gäller inte i fråga om sådana lån eller lånedelar som avses i 1 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om
bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §

Innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit *skall* det pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja en kredit bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

Någon kreditprövning behöver inte göras i de situationer som anges i 5 a § andra och tredje styckena konsumentkreditlagen (1992:830).

Innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit *ska* det pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja en kredit bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

8 Förslag till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

dels att 2 kap. 16 § och 4 kap. 10 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 13 § och 4 kap. 9 a §, av följande lydelse,

dels att det närmast före 3 kap. 13 § och 4 kap. 9 a § ska införas nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

16 §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av distansavtalet har fått kredit av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskomst mellan denne och näringsidkaren, *skall* kreditavtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av distansavtalet har fått kredit av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskomst mellan denne och näringsidkaren, *ska* kreditavtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. *Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:000).*

3 kap.

Förhållandet till ångerrätten enligt konsumentkreditlagen

13 §

I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2010:000) tillämpas 21–25 §§ den lagen i stället för 7–12 §§.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66, Celex 32008L0048).

4 kap.*Förhållandet till ångerrätten
enligt konsumentkreditlagen**9 a §*

I fråga om kreditavtal enligt konsumentkreditlagen (2010:000) tillämpas 21–25 §§ den lagen i stället för 5–9 §§.

10 §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av hemförsäljningsavtalet har fått kredit av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, *skall* kreditavtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av hemförsäljningsavtalet har fått kredit av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, *ska* kreditavtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. *Detsamma ska gälla om konsumenten utövar ångerrätten och det är fråga om ett sådant kreditköp som avses i konsumentkreditlagen (2010:000).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

9 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt bet. 2009/10:KU25, Föreslagen lydelse
rskr. 2009/10:330*

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- konsumentkreditlagen (1992:830), – konsumentkreditlagen (2010:000),
- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- alkohollagen (1994:1738),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- radio- och tv-lagen (2010:000),
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet, och
- lagen (2010:000) om lufttransporter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

BILAGA 3

Regeringens lagförslag i prop. 2009/10:125

15 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen
(2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

– tobakslagen (1993:581),	– tobakslagen (1993:581),
– alkohollagen (1994:1738),	– alkohollagen (2010:000),
– lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,	– lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

BILAGA 4

Utskottets lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Bestämmelserna i 16 och 17 §§ konsumentkreditlagen (1992:830) skall tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen enligt upplåtelse- eller överlåtelseavtalet eller då någon del av betalningen skall erläggas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan den kreditgivaren och näringsidkaren.

Bestämmelserna i 28–30 §§ konsumentkreditlagen (2010:000) ska tillämpas då näringsidkaren har lämnat konsumenten anstånd med betalningen enligt upplåtelse- eller överlåtelseavtalet eller då någon del av betalningen ska erläggas med ett belopp som konsumenten har lånat av näringsidkaren eller av någon annan kreditgivare på grund av en överenskommelse mellan den kreditgivaren och näringsidkaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Regeringens förslag

Utskottets förslag

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- *konsumentkreditlagen (2010:000)*,
- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- *alkohollagen (2010:000)*,
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- *radio- och tv-lagen (2010:000)*,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1997:218) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- distans- och hemförsäljningslagen (2005:59),
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet, och
- lagen (2010:510) om lufttransporter.

- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- *radio- och tv-lagen (2010:696)*,
- *alkohollagen (2010:000)* och
- *konsumentkreditlagen (2010:000)*.